

Kaikille yhteinen koulu

Alkukysely/Järvenpää

2021

Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama hanke

" Koen itse, että me opettajat haluamme kuitenkin taata kaikille oppilaillemme parhaan mahdollisen opetuksen ja oppimisympäristön. Olisi mukavaa, jos meitä joskus oikeasti kuultaisiin tässä keskustelussa, eikä vain oletettaisi, mitä ajattelemme asioista. "

Alkukysely kouluhenkilöstölle

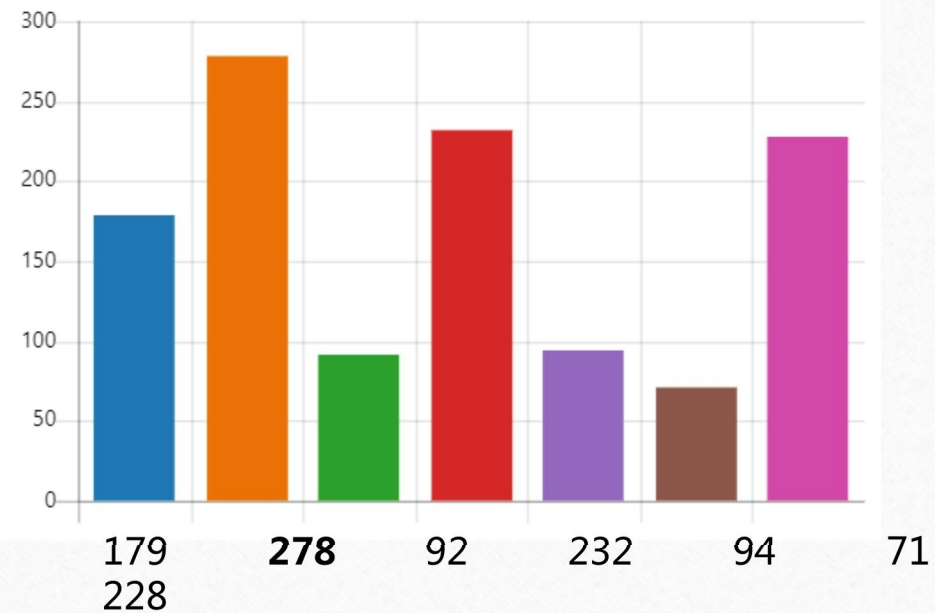
- Kaikille yhteinen koulu –hankkeen alkukysely toteutettiin helmi-maaliskuussa 2021.
- Kyselyn tavoitteena oli kuulla koulujen henkilöstöä heidän suhtautumisestaan inklusiiviseen kouluun, ajatuksia inklusiosta sekä täydennyskoulutustoiveita.
- Kysely lähetettiin hankekuntien rehtoreille, jotka lähettivät sen edelleen koulujen henkilökunnalle.
- Kyselyyn vastasi 1174 henkilöä seitsemästä hankekunnasta, Järvenpäästä kyselyyn vastasi 278 henkilöä.

Vastaajat paikkakunnan mukaan

1. Missä kunnassa työskentelet?

[Lisätietoja](#)

● Hyvinkää	179
● Järvenpää	278
● Kerava	92
● Nurmijärvi	232
● Mäntsälä	94
● Pornainen	71
● Tuusula	228

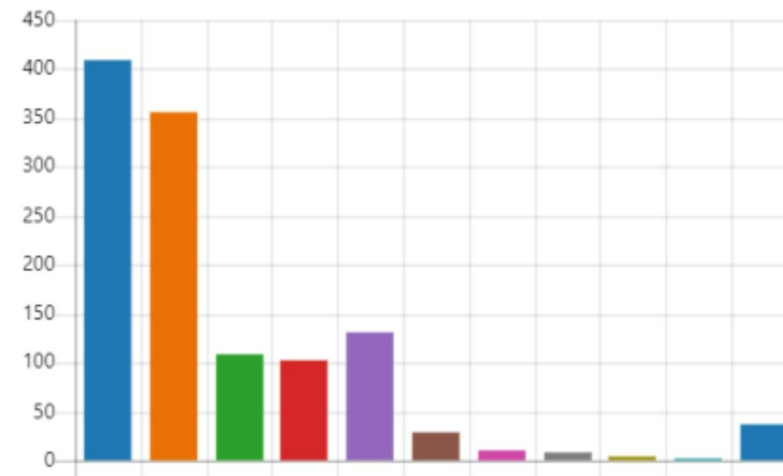

Vastaajien työtehtävät

2. Mikä on työtehtäväsi?

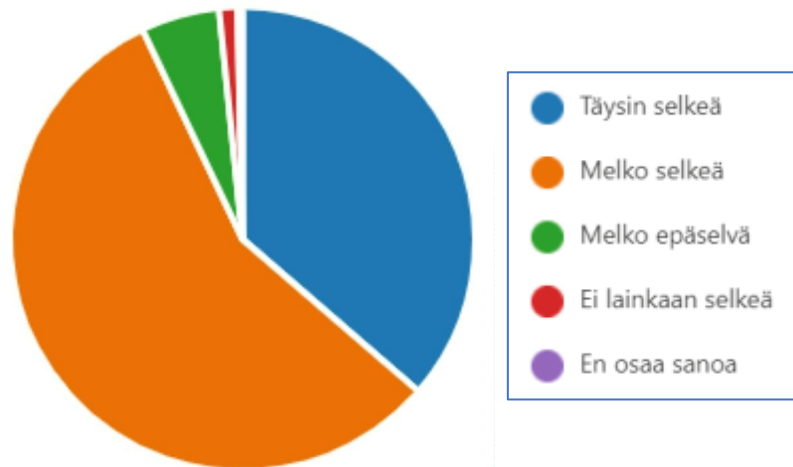
Lisätietoja

Luokanopettaja	409
Aineenopettaja	355
Erytisopettaja	109
Erytislukaanopettaja	103
Koulunkäynnin ohjaaja	131
Rehtori / koulunjohtaja	28
Kuraattori	11
Psykologi	8
Kouluterveydenhoitaja	4
Psykiatrinen sairaanhoitaja	3
Muu	37

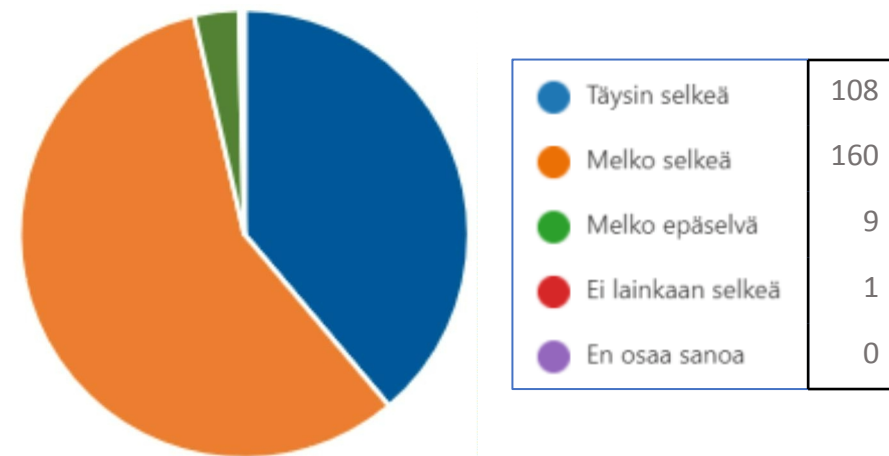

Ymmärrykseni siitä, mitä inklusiolla tarkoitetaan on...

Kaikki (n=1172)

Järvenpää (n=278)

Miten suhtaudut inklusioon?

Kaikki (n=1167)

	Erittäin myönteisesti
	Melko myönteisesti
	Neutraalisti
	Melko kielteisesti
	Erittäin kielteisesti

Järvenpää (n=276)

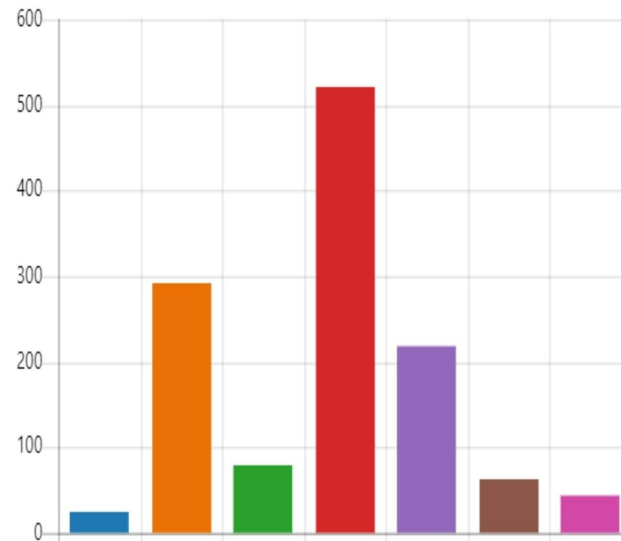

	Erittäin myönteisesti	16
	Melko myönteisesti	76
	Neutraalisti	98
	Melko kielteisesti	76
	Erittäin kielteisesti	11

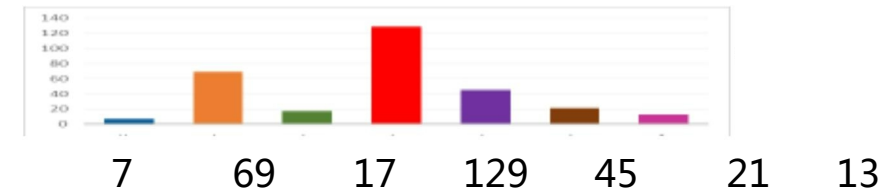
Kuinka suurta luottamusta tunnet inklusiivisen koulun toteutumiseen?

- Luotan vahvasti 25
- Olen varovaisen optimistinen 292
- Ei herätä tunteita 80
- Olen hieman epäuskoinen 521
- En usko, että onnistuu 219
- Minua pelottaa 62
- Muu 45

Kaikki

Järvenpää

Mitä muita ajatuksia inkluusio herättää?

Kysymykseen vastasi yhteensä 845 henkilöä.

Esimerkit on poimittu kaikkien osallistujien vastauksista.

Pohdintaa
resursseihin
liittyen
(henkilöt,
ryhmäkoko, tilat,
suunnittelu):

Inkluusio ymmärretään hyvin eri tavoin ja sen toteuttaminen koetaan erittäin haasteelliseksi ja kuormittavaksi.

Inkluusio herättää monenlaisia osaamattomuuden, riittämättömyyden ja ahdistuksen tunteita. Se pelottaa niin opettajien kuin oppilaidenkin puolesta, esim. oppilasturvallisuuden näkökulmasta.

Pelkona on, että inklusion haitat ovat hyötyjä suuremmat, että inklusiota käytetään säästötoimenpiteenä ja että erityisopetusta ollaan ajamassa alas.

Opettajien tuen saaminen ja jaksaminen huolettaa.

Inklusion toteuttamiseen tarvitaan koulutusta, yhteistyötä, yhteistä pedagogista tarkastelua, rakenteiden ja asenteiden muokkaamista ja ennen kaikkea riittäviä resursseja, niin henkisiä kuin taloudellisia.

Resursseilla tarkoitetaan mm. pienempiä ryhmäkokoja, eriyttämistiloja, lisähenkilöstöä luokkiin, moniammatillisen avun riittävää ja nopeaa saamista, tuen liikkumista oppilaan mukana, syvällisempää tietoa erityisvaikeuksista, osaamisen kehittämistä, vertaistukea.

Pohdintaa
resursseihin
liittyen
(henkilöt,
ryhmäkoko, tilat,
suunnittelu):

Opetushenkilöstöllä on sydän ja halu auttaa ja tukea kaikkia lapsia ja nuoria, mutta resurssien riittämättömyys koetaan suurena ongelmana ja estävänä tekijänä.

Riittämätön tuki jättää oppilaan "oman onnensa nojaan" ja voi aiheuttaa koulupoissaoloja, leimautumista ja syrjäytymistä.

Huoli "tavallisten" oppilaiden oikeudesta oppimiseen ja turvalliseen oppimisympäristöön, ylöspäin eriyttämisen ja lahjakkaiden lasten tukemisen mahdollisuuksista - valtaosa työajasta kuluu haastavasti käyttäytyvien oppilaiden kanssa.

Jos inklusiolla tarkoitetaan oman lähikoulun sisällä tapahtuvaa toimintaa, esim. erilaisia pienluokkia koulun sisällä, on se kannatettava ajatus. Jos se tarkoittaa, että kaikki oppilaat ovat lähikoulussa samoissa yleisopetuksen luokissa, sen pelätään kaatuvan resurssien puutteessa omaan mahdottomuuteensa.

Inklusion toteuttamiseen ei riitä yksistään luokanopettajan vahvakaan tahtotila tai pelkkä oikea asenne. Inklusio tarvitsee myös päättäjiltä tahtotilaa, oikeanlaista resurssia eli rahaa.

Pohdintaa
oppilaan
näkökulmast
a:

Inklusiosta puhutaan liikaa yleistäen. Oppilaat tulee huomioida yksilöinä ja muistaa, että tapauksia on hyvin laaja kirjo.

Oppilaiden ja opettajien ääntä tulisi kuulla. Jokaiselle oppilaalle tulisi löytää sellainen koulupaikka, että hän pystyy edistymään opinnoissaan ja saa riittävää tukea kasvulleen ja kehitykselleen. Pienryhmä on joskus parempi vaihtoehto oppilaalle.

Jos alkuopetus saadaan järjestettyä inklusiivisesti ja aikuisresurssia on riittävästi, tarve pienryhmäopetukseen vähenee.

Inklusion ja erilaisten oppijoiden tuomisen yhteen nähtiin eri tilanteissa niin lisäävän kiusaamista kuin vähentävän sitä.

Pohdintaa
oppilaan
näkökulmast
a:

Oppilaalla on oikeus kuulua yhteisöön ja tarvittavat tukitoimet tulisi toteuttaa lähikoulussa. Toisaalta yleisopetuksessa opiskeleminen saattaa herättää erityisoppilaalle pelkoa ja häpeää, joka voi musertaa itsetuntoa.

Yläkouluun siirtyminen voi tuoda omat haasteensa: tuki ei välttämättä seuraa ja muuttuvat ryhmät ja murrosikä voivat aiheuttaa vaikeuksia.

Tehostetun ja erityisen tuen tarvitsijoiden määrä kasvaa vuosi vuodelta. Kun tukiresursseja ei ole riittävästi, osa oppilaista jää vaille sitä huomiota, joka auttaisi heitä menestymään paremmin.

Inkluusio on
periaatteessa
positiivinen
asia:

Inkluusio on upea tavoite, jota kohti tulee pyrkiä.

Inkluusio tukee yhdenvertaisuutta ja on näin tärkeä osa hyvinvoivaa ja kaikille oppijoille yhdenvertaista koulumaailmaa.

Inkluusio on koulun toimintakulttuurin kehittämistä hyväksyvämpään, joustavampaan, moniammatillisempaan ja vertauskuvainnollisesti seinättömämpään kouluun. Ravistellaan rakenteita ja uudistetaan kouluarkea niin, että jokaista oppilasta pystytään tukemaan paremmin.

Tarvitaan kaikkien toimijoiden yhteinen näkemys siitä, mitä tavoitellaan ja miten tavoitteisiin pyritään. Onnistumisen edellytyksenä on hyvä yhteistyö/tiimityö ja hyvä yhteishenki henkilökunnan kesken sekä lisäksi hyvä yhteistyö kodin ja koulun välillä sekä toimiva moniammatillisen yhteistyö.

Inkluusio on
periaatteessa
positiivinen
asia:

Yhteisopettajuus on yksi suuri voimavara. Vaikka ryhmässä on paljon eriasteisen tuen tarvitsijoita, koetaan, että jokainen saa riittävästi yksilöllistä tukea.

Kaikille yhteinen koulu onnistuu, jos ihmiset oppivat vuorovaikuttamaan toistensa kanssa rakentavalla tavalla ja ovat aidosti kiinnostuneet kohtaamaan toisensa.

Parhaimmillaan inkluusio on vertaisten opiskelua osaamisesta ja taidoista riippumatta, toinen toistaan tukien ja opettaen.

Erilaiset oppijat mahtuvat joukkoon mukaan hyvin, oppilaiden suvaitsevaisuus erilaisuutta kohtaan on ihailtavaa.

Koulutustoiveita

Kysymykseen vastasi 562 henkilöä.

- ❖ yleistä tietoa inklusiosta ja konkreettista koulutusta toimivista käytänteistä ja malleista
- ❖ oppilaan hyvinvointiin liittyvää koulutusta esim. käytöshäiriöistä ja mielenterveydestä
- ❖ työhyvinvointiin, jaksamiseen ja yhteisopettajuuteen liittyvää koulutusta
- ❖ kolmiportaiseen tukeen liittyvää koulutusta tuen muodoista ja mahdollisuuksista sekä pedagogisista asiakirjoista
- ❖ neuropsykiatrista koulutusta
- ❖ oppimisvaikeuksiin, eriyttämiseen ja S2-opetukseen liittyvää koulutusta

Lisätietoja kyselystä ja Kaikille yhteinen koulu –hankkeesta:

Hanketyöntekijät

Hannele Salomaa

hannele.salomaa@jarvenpaa.fi

puh. 040 315 3747

Tuulikki Matero

tuulikki.matero@jarvenpaa.fi

puh. 040 315 3931